

Déli Hirlap

22

Regisztrációs és kiadói hivatal: Timişoara, Piaţa Sf. Gheorghe (Egyetem utca) 4. Telefonszám: Regisztráció és kiadás 252, kiadás 23 vagy 2-42. Egyes szám ára: 4 lei, Bukarestben 3 lei, Timişoara 20 Buz, Aradban 20 garas, Jászvásáron 1 Buz, Csabaszékelyben 1 Ck. Elérhetők díjazás nélkül.

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP
FELVÁS SZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DR.

Kiíratási árak: Timişoara és vidéken hentes kézbesítésre havonta 60 lei, negyedévre 150 lei, félévre 300 lei, egész évre 600 lei. — Kézbesítésre havonta 90 lei, negyedévre 220 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei, postai kézbesítéssel együtt. Állami hatóságok és nyugdíjasok 20% kedvezményt élveznek.

1928 / SZERDA / SZEPTEMBER 19

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIŞOARA, IV. ÉVF. / 218 SZÁM

Béke velünk

Timişoara, szeptember 18.

A Banater Deutsche Zeitung válasza legutóbbi cikkünkre, melyben felvetettük a kérdést: Szakadás vagy béke? A kérdés higgadtabb lett, a ténymegállapításokban már közeledés mutatkozik, bár vannak még véleménykülönbségek közöttünk. Így a B. D. Z. Potent azonosítja a százmillió német néppel. Mi ilyen messzire nem mernénk menni. Nem mernénk, mert esetleg attól félnénk, hátha az a százmillió hatalmas német nemzet nem azonosítja magát Potent minden ténykedésével. Minthogy bizonyára a B. D. Z. sem iródnak a németiség rovására, amit ennek a százmillió német népnek egyik-egyik tagja elkövet. Ugyanez áll rólunkról is. „A magyarfaló sváb doktor” ügyére is, amelyet felhánytorgat. Nemrehabilitáció van a magyar sajtóval szemben, természetesen a Déli Hirlap ellen is. Más az egyén egyéni tevékenysége és más a nemzet nemzeti tevékenysége. Figyelmébe ajánljuk a B. D. Z. cikkírójának a D. H. léte óta a németiséggel — nem egyesekkel — kapcsolatban írt összes cikkeinket, különösen nem is olyan régen az osztrák németiségről, a csatlakozásról, a Rajna-kiürítésről és egyéb a németiséget érintő cikkekről. Olyan volt ezeknek a cikkeinknek a szelleme, melyekre méltán büszke lehetett volna a B. D. Z. is, ha történetesen ott jelentek volna meg. Tehát pontosan a vádakkal. Egyebekben fenntartjuk, amit legutóbbi cikkünkben írtunk: nem engedhetjük meg magunknak az egyenetlenkedés és széthúzás kísérletét. Nem, még akkor sem, ha egyesek olyat tesznek, ami látszólag egyikünk-másikunk érdekeit sérti. Minthogy nem dobtunk követ az egész bánági svábságra, amikor ennek egyik tagja éppen a Józsefvárosi iskola-üggyel kapcsolatban kijelentette, ha a német iskola nem kapja meg a nyelvi tantervi jogot, akkor pusztuljon a magyar iskola is. Kellően értékeltük a kiadást és nem kovácsoltunk vádat a német ellen az egész svábság ellen. Nichts für ungut! Kisebbségi sorsban tengődünk. Egyformán. Testvéreknek kell lennünk. Ha nem is sikerült mindegyikünk egyformán jónak. Ha mi nem vagyunk egymás mellett, ki legyen mellettünk? Béke velünk!

Megbukott a magyarság

Írta: VUCHETICH ENDRE DR.

Timişoara, szeptember 18.

Megbukott a temesvári magyarság Georgevici Lucian dr. főpolgármester ur előtt. A vizsga nem sikerült, ugyanazon okoknál fogva, amelyek miatt már annyi magyar ügy bukott el. Az eredménnyel már akkor tisztában volt mindenki, amikor a temesvári magyar szinügyi bizottság a polgármesternél járt, hogy nézetét a szinügyi ügyben megmondja és kívánságát alázatos tisztelettel előterjessze. Láttá mindenki, akinek szeme volt és hallotta mindenki, akinek füle van, hogy hiába az egységes állásfoglalás Szendrey Mihály mellett, a temesvári magyar szinházat nem ő kapja meg. Akkor még egy harmadik jelölt volt, aki azonban nem rendelkezett koncesszióval és azóta végleg elutasították kérelmével. Emiatt nem lehetett dönteni,

amiatt nem kaphatott választ a polgármestertől a temesvári magyar szinpartolóbizottság és emiatt kellett Georgevicinek előbb Bukarestben érdeklődni aziránt, hogy vajon mi lehet az ő akarat.

A pártfogolt nem kapott koncessziót, de Szendrey semmiesetre nem kaphatott. Hogy miért, ennek kulisszatitkaira rámutatni is lesz még talán alkalomunk. Mert azt bizonyára sejtí mindenki, hogy nem a művészi szempont volt a döntő. Így kénytelenek vagyunk a polgármesternek hajánál fogva előráncigált indokolásával foglalkozni.

Azt mondotta, a szinházat nem engedi pártüggyé tenni, már pedig azzal, hogy a magyar szinügyi bizottság megjelent nála, a szinházügyet pártüggyé avatta. És mondotta azt is, hogy ezt a multban sem és a román társulatoknál sem törté. Emlékezzünk egy-késs régiékről, amikor a városházán éppen ellenkező volt az álláspont. A Franyó-féle — szintén a kormány által erőszakolt — szomorú emlékeztető kísérletezés után éppen

az az óhaj nyilvánult meg, hogy a közönség nyilvánítsa kívánságát. És akkor csaknem teljes számban ugyanazok az urak nyertek meghallgatást a polgármesteri hivatalban, akik ezuttal jelentek meg, mint a magyar szinügyi bizottság.

Amit akkor mintegy követeltek tőlük, azt most rovásukra írják. Ezt ugy nevezik, hogy közigazgatási következetesség. És ugyanilyen a politikára való hivatkozás is. Risum teneatis...

A polgármester a kormány kinevezése folytán nyeri el állását. Egészen bizonyos, hogy a liberális kormány nem fog nemzeti parasztpárti vagy más ellenzéki polgármestert kinevezni. Temesvárot sem tette. A polgármester tehát bizonyos mértékben a kormány ekszponense. Amikor pedig Georgevici kijelentette, hogy a szinházkérdésben való döntés előtt kénytelen Bukarestet megkérdezni, bizonyosan nem művészi szakvéleményt akart, hanem... Hanem kétségtelenül — ha nem is politikai szempontok — politikai befolyások érvényesültek. Ez lenne az érem egyik oldala, mely rácsófol Georgevici nyilatkozatára. A másik oldala pedig az odiumnak a Magyar Pártra való háritása.

Csodálatos, hogy a küldöttséggel szemben ez az aggály — akkor — nem nyilvánult meg. Az indokolás csak később született.

Hát hogy is állunk evvel a „politikai” intervencióval? Georgevici bánági ember, tehát kezdettől fogva láthatta a magyar kisebbségi élet kifejlődését. Ő maga is kisebbségi sorsban nőtt fel és így tudja, mit jelent minoritásnak lenni és ebben a sorsban küzdeni nemcsak politikai, hanem gazdasági és kulturális érvényesülésért is. Tudja azt is, — hiszen értelmes szavakkal megmondották neki — hogy nem a politikai Magyar Párt deputációzott nála, hanem a temesvári — kizárólag helyi jellegű és hatáskörű — szinügyi bizottság. Az a szinügyi bizottság, mely nemcsak kívánságokat hangoztatott, hanem ezen kérelmek teljesítése ellenében bizonyos kötelezettségeket is vállalt.

Hogy a szinügyi bizottság tagjai egyben tagjai a Magyar Pártnak is? Vigyázzunk, mert mindennek megvan a maga konzekvenciái.

Mi sohasem állítottuk, mikor Georgevici polgármesteri minőségében járt el, hogy a liberális politikust tett valmit.

a városi tanács, vagy nagytanács tagjainak működését sem abból a szempontból bíraltuk, hogy magyar párti, német-sváb népközösségi vagy liberális, esetleg nemzeti parasztpárti-e az illető. Vigyázzunk ezekkel az erőszakolt disztinkciókkal, mert szabad mozgásunk, eszelekvési szabadságunk teljes guzsbakötését jelenthetik. A miénk is, a másoké is. Mert emlékeztethettségünk működni fog. Ilyen szofisztikus machinációknak messze kihatásu következményeik lehetnek a jövőben mert akadhat majd ember, aki erre hivatkozni fog más ügyekkel kapcsolatban. És még valami. A városoknak megadták az autonómiát, illetve azt, amit ma kénytelenek vagyunk autonómiának nevezni. Az autonóm jogok közé, illetve a polgármester hatáskörébe tartozik az, hogy kivel köti meg a szinházberletre vonatkozó szerződést.

Ha már most a polgármester önmaga adja fel jogát és nem meri a szerződést megkötni az igazgatóval, míg Bukarestet meg nem kérdezi, akkor igazán nem marad semmi az autonómiából.

Ez olyan jogfeladást jelent, amely veszedelmes precedensként súlyos teherként száll át azokra a polgármesterekre, akik Georgevicit majdan követni fogják.

Ennek a cikknek nem az a célja, hogy Szendreyt sajnáljunk, vagy Fehért gáncsoljunk, hanem kizárólag megvilágítsa a helyzetnek és rámutatás azokra a következményekre, amelyeket ezzel az esettel kapcsolatban elhangzott polgármesteri kijelentések kisebbségi életünkre és a városi közéletre maguk után vonhatnak. Mi nem szólhatunk nevében, de bizonyára módját ejti majd a Magyar Párt is, hogy véleményét a váddal szemben nyilvánítsa. Mert ha szótlán türessel, hallgaton elismeri a polgármesteri indokolás helyességét, ugy sajátmaga enged korlátokat emelni működése elé. Politikailag a kormánypolitika nem engedi érvényesülni. Ha kulturális téren is elgáncsolják, ugy nagyon kevés lehetőség marad feladatai teljesítésére.

Zsombolyán korán reggel kapható az aznapi Déli Hirlap

Zenei fehérvérűség

Az atonális zene csödtömeg, mely nyomtalanul eltűnik — A Blüthner-hangverseny

Temesvár, szeptember 18.

A berlini Blüthner-zenekar, egy kis zenei köztársaság, az orchester hangoló értékű tagokból áll, egyforma jogokkal, karmesterüket maguk választják, aki „primus inter pares”. A májusban tragikus halált halt Bohne helyébe legutóbb Kunvald Ernő dr. személyében választottak dirigens százharminckét jelentkező közül, kinek világhírre, acélos energiája, transcendentalis művészi átérzése, már eleve is legméltóbb zálognak bizonyult.

A szimfónikus együttes világjártaiban most első alkalommal szerepelt Temesvárott, tomboló orkánját idézve azonnal föl a szünni nem akaró tetszésnek, az ünnepi elragadtatásnak. Már a Mesterdalnokok nyitányának grandiózus előadása után is lázban volt a közönség s a hatást csak fokozta a hallatlan tökéletességgel feldolgozott VI Bruckner szimfónia, hol az orkesztrális tudás elfeledtette, hogy tulajdonképpen meglehetősen lélek és szív nélküli művel állunk szemben. Enescu orkeszter szvitje természetesen a legtökéletesebb előadásban érvényesült, ami egyáltalán elképzelhető. A komplikált alkotásnak minden raffinált szépsége nyilvánvaló lett, egyetlen részlet jelentősége sem mosódott el. Az esti műsor koronája különben Strauss Richard, Till Eulenspiegelje volt, ez a varázslatos szimfóniai alkotás, melynek egészen sajátos szépségeibe sajnos nincs terünk elmélyedni s így csak annyit jegyezhetünk fel róla, hogy az est legteljesebb élménye volt.

A legjobb részt azonban talán azok választották, akik a délelőtti matinén is részt vettek. Mozart Es dur szimfóniáját játszották a művészek azzal a gyönyörűséggel, hogy az már tiszta ambrózia és nektár volt. Minden egyes zenekari tag egyformán nagy. Vonósok és fuvósok a legképrázatosabb összhangban vannak, minden részlet csipkeszerűen éli az életet s amellet ugyanakkor látjuk az egész mű grandiózus architektúráját, amint a végtelenségbe emelkedik Kunvald dirigens ihletelti karmesteri pálcája nyomán. Az az elragadó benső vidámság és végtelen gyöngédség, ahogy minden tétel virágba, illatba, megfoghatatlan ajándék volt a lelkek számára, hogy tiszta profanáció szavakat dadogni róla. A karzat utolsó soráig mindenki érezte, hogy most valami nagyon nagy dolog történik s midőn a zenekar Liszt káprázatos színeibe bomló zenéjét is hasonló hangokkal érzékeltette, az a legbensőbb boldogság volt, amit zenekedvelő kaphat. Ugyanekkor előadták még Reznicek balletszerűen finom és előkelő izlésű Donna Diana uvertürjét is s két bécsi valcert. Utóbbi kettő spiritualizált zenei tréfa volt. Az óriási apparátus szublimált „heuerige” stílusban játszotta ezt a bájosan talp alá való zenét s tanúságot tett arról, hogy mindent tud, amit csak akar. A berlini szimfónikus zenekar és Kunvald Ernő szereplését aranybetűkkel jegyezhetjük a temesvári zenei élet krónikájába.

Kunvald Ernő dr. a világjáró dirigens, Nikisch leghivebb barátja, ebéd utáni teáját fogyasztja a

Ferdinánd egyik asztalánál s jó szivar füstje mellett szívesen beszélget, hírből, színes eleményekben gazdag zenei pályafutásáról.

— Ön azt kérde tőlem, hogy mi a véleményem az atonális, azaz harmonia nélküli zenéről, amelyet elég sokan az új idők zenéjének szeretnének avatni? Hát én úgy vélem, hogy a nemes, minden időkre szóló zenének, amely meg is marad, két elementuma van: a népdal — a női elementum és az architektúra, a fölépítés — a férfi elementum. Ezt úgy értem, hogy minden zenének csak egy igazi forrása lehet: a népdal. Bármelyik klasszikus eredetileg csak a népdalból táplálkozik, a zene szívéből, mely sohasem lehet atonális, éppen azért, mert szív, mert lélek.

— Bach, Brahms, Schuberten keresztül idézhetem az egész zeneirodalmat, minden halhatatlan muzsikusa népdalból él. Csakhogy a legnagyobbat idézzem, Beethovent, hogyan csinálta a Pastoral szimfóniát? Kint sétált a természetben és hallgatta a periferiákon azokat a kis kocabándákat, amelyek a szegényes népdalokat játszották. A Waldstein-sonata káprázatos architektúrája utolsó tételének, mit gondol, mi a magva? Egy rajnai dal. Vagy vegyük a mai értékeket. Itt van Bartók, kit ősszel Berlinben hozok, nem a népdalból táplálkozik? Vagy Enescu, akit úgy mint hegedűvészt, valamint komponistát, a mai zeneélet egyik legzseniálisabb alakjának tartok, talán más forrásból merít? Fűzhetnék az előbbi követelményhez még egy harmadik posztulátumot is, az in-

strumentációt. De hát mi a nehezebb, a szép instrumentáció vagy a kakofónia?

— Aztán, ha már benne vagyunk, mondjunk valamit a zenealkotás eredetéről is. Én három fokot különböztettem meg. Az ember vagy akar, vagy tud, vagy kell, hogy zenét csináljon, mondjuk ki egyszerűen, jön belőle a zene. Utóbbi a leghivatottabb alkotómód. De mit használ az, ha valaki csak akar, ha kitűzi a programot és a végén még a második fokot sem éri el, mert nem tud? Mikor Bukarestben voltam, órákig hallgattam egy cigányt, Dinicu Grigorasnak hívják. Ez az ember játszik, mert a szíve kényszeríti, hogy játsszon. Ha külföldön fellépne a hangversenypódiumon, a világ egyik legnagyobb művésze lehetne.

— Hiába mondják például az irányok, hogy nekem nem kell a romantizmus, hogy ez már volt, ez már régi, ők ujat akarnak. A nagyközönségnek nem probléma kell, hanem zene. Epp most vittem a romantikus Csajkovszky szimfóniáját diadalmenetben keresztül az egész világon. Itt van például Dohnányi. Eltekintve, hogy az unokanővéremet birta feleségül, elvászthatatlan köztünk a kapcsolás. Neki köszönhetem azt, amit mint zongorista tudok. Talán letörök a koronája, amiért nem csinál atonális zenét? Az atonális zene, úgy vélem, olyan zenei fehérvérűség, a gyengék rángatódászása, akik képtelenek az igazi alkotásra és ebbe belebetegednek. Egy csödtömeg, amelyet az idő úgy eltakarit, mintha sose lett volna.

Flancur.

A magyar szinigazgató személyét illetőleg végre döntött a város főpolgármestere

Temesvár, szeptember 18.

A magyar színházkérdés megoldást nyert. Georgevici Lucian dr. főpolgármester végre döntött az új temesvári szinigazgató személyét illetőleg és a két pályázó közül Fehér Imre eddigi marosvásárhelyi igazgatóval kötötte meg a szerződést. Szendrey Mihály pályázatát a városházán ezután figyelmen kívül hagyták és különböző indokok alapján a vele való szerződés meghosszabbítását elejtették. Georgevici Lucian dr. főpolgármester a színházkérdés megoldásával kapcsolatosan a Déli Hírlap munkatársának a következő felvilágosítást adta:

— Nem köthettem meg Szendrey Mihályval ismét a szerződést, mivel Szendrey a múlt szezonra vonatkozólag sem a várossal, sem társulata tagjaival

szemben kötelezettségének eleget nem

Én ugyanis arra az álláspontra helyezkedtem, hogy a pártpolitika száműzendő a színházi kérdések megbirálásánál.

Kizártam a pártpolitikát a román színházról és nem engedhetem meg a pártpolitikai szempont érvényesülését a magyar színház adott esetében sem. A közönségnek nemesak az a része jár a magyar színházba, amelyik a Magyar telt. De volt más indokom is, amikor Fehér Imre személye mellett döntöttem. Párthoz tartozik, tehát a Magyar Párt deputációja, amely Szendrey Mihály mellett érvelt, a kultúra jól felfogott érdekének tulajdonképpen nem használt hanem inkább ártott. Járnak a magyar színházba mások is, nemesak magyarok, a színház az egész közönségé és ezért

helytelenitem a pártpolitikai vonatkozások érvényesítését.

— Valószínű, de még nem biztos, hogy a magyar társulat november elsején kezd meg működését. Amennyiben ugyanis román társulat jönne Temesvárra, ennek játékidéje után kezd majd a magyar színház, de ha nem jön román társulat, akkor november elején Fehér Imre megkezdheti működését. Szeptembertől jövő év folyamán szintén a román, vagy magyar társulat fejezi be

Amikor Fehér Imre Temesvároff nem játszhatik, Brassóban, vagy Szébenben fog működni, mert mindkét várossal már megkötötte a szerződést.

Az új igazgató ígéretet adott arra nézve, hogy olyan kifogástalan művészi együttesrel vonul be Temesvárra, amely Temesvár kulturnívójának mindenben megfelel.

Szendrey Mihály a főpolgármester nyilatkozatával kapcsolatban kijelentette, hogy amikor nyáron a temesvári színház rosszul ment, éppen a főpolgármester tanácsára adott be olyan értelmű kérvényt, amelyben a színházi napibér leszállítását kérte a román társulatok által fizetett összegre. Ez a kérvénye azóta sem nyert elintézését.

Redmond, hirdetések tervezésével
széleskörű elvállalás

Jó KLISÉ Biztos Siker!
MŰVÉSZI KIVITELBEN OLCSÓN KÉSZÜNK
FENYŐ CINKOGRÁFIAI MŰINTÉZTETÉSEK
TIMIȘOARA

Áthelyeztem

női kalapszalómat

Belváros, Hunyadi-u. 3. sz. alá, a volt Missir-féle helyiségbe.

Hazatérve külföldi bevásárló utamról, felkérem a m. t. hölgyközönséget, hogy minden vételkényszer nélkül győződjék meg arról, miszerint választékosan izléses, valóban különlegesen szép

női kalapmodellek,

keztük, retikülök nálam a legolcsóbban beszerezhetők. 2675

Uj helyiség! Deutsch Józsa utóda
Belváros, Str. Vas Alexandri
(Hunyadi-utca) 3. sz.

Eladó szálló

Gyórokon (Arad-Hegyalján) nyolc kat. hold nemes szálló, présház, pince teljes felszereléssel, négyszobás lakóház, vincellér-lak, konyha-kert, 1 hold kenderföld, négyszáz méter utcai front az Arad-hegyaljai vilamos mentén szabadkézből eladó.

Az egész telepen villanyvilágítás.

Érdeklődőknek szíveségből felvilágosítással szolgál:

Várnay Elemér dr. ügyvéd,
Temesvár, Str. Brediceanu 2.

2595

Makulatura

kapható a
DÉLI HIRLAP
kiadóhivatalában

Gyilkos nagyanya

aki vitriollal itatta háromnapos unokáját, hogy kevesebb legyen a kenyérfogyasztó

Temesvár, szept. 18.

A temesvári ítélőtábla tegnap rendkívül érdekes bünpert tárgyalta. A vádlott ötven év körüli falusi javasasszony benyomását keltő nő, a neve **Gaita Janas Ruzsa**, Mehádiai lakos. Háta megett szuronyos fogházor áll. Az asszony az egész tárgyalás alatt zokog. Sir és amikor a főügyész súlyos vádjait hallja, sűrűn veti magára a keresztet. Az ügyészi vádirat szerint az asszony 1927 december huszonhetedikén

három napos unokáját vitriollal itatta meg. Az ártatlan teremtés súlyos égési sebeket szenvedett, továbbá táplálása lehetetlen volt és egy elpusztult.

A törvényszék előtt a máskülönbén jómódu asszony azt vallja, hogy borzasztó tragédia, ami történt. A gyermek sirt és ő mézet akart a gyermek nyelvére csöpögtetni, hogy elhallgatassa. Méz helyett azonban a vitriolos üveghez nyult. Későn vette észre a tevédséget. De a főtárgyaláson megjelenik az egész falu és tanúságot tesz. Tanúságot tesz arról, hogy a vádlott nő fukár, zsugori volt és menyé a házasság után négy hónapra elhagyta férjét és hazament fivéréhez. A véletlen, hogy anyósánál betegedett le, aki még a szülés előtt hangoztatta:

— Elegen vagyunk hatan, minnek ez a hetedik?

Máskülönbén is válóakadálynak tartotta a gyermeket. Az ügyész gyilkosságért kéri a nagyanyát elítélni. A törvényszéki tárgyaláson a védelem harcol. A törvényszék beigazoltának látja a szándékos emberölést és öt évi fegyházzal sújtja a gyilkos nagyanyát.

Felelősség folytán tárgyalta közel három órán át a temesvári tábla ezt a megdöbbentő gyilkossági ügyet. **Rádulescu** Izák dr. karánsebesi ügyvéd szerint a törvényszék csupán valószínűségekre építette ítéletét. Legrosszabb esetben gondatlanságból okozott emberölés vádja állhatna fenn.

Szólásra emelkedik **Jonescu** táblai főügyész helyettes és megreszktenek a falak, de belereszket a vádlott is, amikor kinyújtott karral mutat a vádlottnőre:

— Kár, hogy eltörölték a halálos ítéletet. Az ilyen viperákat ki kell irtani. Itt nem lehet kiméletről szó...

Aki ártatlan néhány napos zsenge életet tud tervszerűen kioltani, annak a legsúlyosabb büntetés is enyhe.

A védelem replikázik és a vádlottnő

egyszerre büszke daccal felveti fejét, farkasszemet néz az ügyésszel, majd odaáll az elnök elé:

— Uraim, amit mondtam, úgy van. És mást nem mondhatok. Méz és nem vitriol. Véletlenség az egész...

A tábla röviden tanácskozik. Jóvá hagyja a karánsebesi törvényszék ítéletét. A fegyőr tiszteleg. A gyilkos nagyanya lehajtott fejjel indul vissza a fegyházba.

g-d.

Börtön és házkutatás napirenden van Szlovenszkóban a magyarsággal szemben

Genf, szeptember 17.

A szlovenszkói magyar kisebbség nevében **Ölvedy László** érdekes levelet intézett **Zahle** népszövetségi közgyűlési elnökhöz. Ölvedy a levélben részletesen elmondja a felvidéki magyarság sérelmeit és többek között a következőket írja:

— Felhívom az elnök ur figyelmét arra, hogy a népek önrendelkezési jogának súlyos megsértése volt, hogy a felvidéki magyarságot akarata ellenére elcsatolták Magyarországtól és Csehszlovákiába kebelezték. A saintgermaini kisebbségi szerződés rendelkezései Csehszlovákiában csak holt betűk. A csehszlovák kormány politikájának

egyetlen célja az elnemzetlenítés és az asszimiláció. Ezt szolgálja az iskolapolitika, a földreform, a kolonizálás és a közigazgatási reform. A műemlékeket lerombolták, a nemzeti érzést állandóan sértegetik, a magyar lapokat zaklatják és egyre-másra elkobozzák azokat. A politikai bebörtönzések és házkutatások napirenden vannak. A magyarokat egyszerűen lázadóknak tekintik. A Rutén-föld autonómiáját nemzetközi szerződés ellenére nem adják meg, ami szintén megsértése a saintgermaini szerződésnek. Mindezeket megállapítva kijelentette, hogy a felvidéki magyarság sorsával megelégedve nincsen és hogy igazság nélkül béke nincs.

Elfogták a bankigazgatót és társát Nagykikindán, ahonnan rövidesen Temesvárra hozzák őket

Temesvár, szeptember 18.

Tíz nap előtt feltűnést váltott ki Temesvárott az a bűnügyi feljelentés, amelyet **Micu János** a Temesvári Hitelbank igazgatója és **Schröder István**, a bank könyvelője és felügyelőbizottsági tagja ellen tett **Cionca Gábor** egresi parasztnőből. A feljelentés szerint Micu és társa fondorlattal aláíratk Cioncával egy oly értelmű iratot, amely szerint vagyonával felel a banknak hitelezőivel és betéteseivel szemben fennálló tartozásáért. Az ügyészség a két gyanúsított letartóztatását kérte, ezt azonban a vizsgálóbíró elutasította. A törvényszéki megváltoztatta a vizsgálóbírói határozatot és elrendelte mindkettőjük azonnali letartóztatását. A letartóztatást azonban nem lehetett fogatosítani, mert Micu vonaton, Schröder pedig autón elutaztak Temesvárról.

A temesvári rendőrség éppen akkor lépett a bankba, amikor Micu őcsese telefonbeszélgetést fejezett be. Így tudódott ki, hogy Micu és Schröder Nagykikindán vannak. Az ügyészség erre táviratilag kérte őrizetbe való vételüket. Tegnap délután értesítés érkezett a nagykikindai rendőrségtől, amely szerint Micut és Schrödert sikerült letartóztatni. Rövid uton átkísérik mindkettőt Temesvárra. Ettől függetlenül **Brudariu Adrian** védő beterjesztette a törvényszéki döntés elleni felelősségét, az akták már a táblai vádtanácshoz kerültek, amely esütörtökön foglalkozik a kérdéssel. Érdekes, hogy Schröder István felesége mialatt férje Nagykikindán a rendőrség kezére került, Temesvárott egészséges gyermeknek adott életet.

Az egészség ellenségei szigorú büntetést kapnak ezentúl mindennemű visszaélés miatt

Temesvár, szeptember 18.

A minisztertanács határozata értelmében ezentúl az állategészségügyi, valamint az állati termékekből származó élelmiszerek körüli kihágások többé nem tartoznak a rendőri bírászkodás alá, hanem azok fölött a városok-

ban a városi, a megyék területén pedig a megyei főállatorvos ítélkezik. Temesvárott ezt az ítélkezést **Tirbu György** városi főállatorvos, Temestorontálmegye területén pedig **Hosszu Vazul** vármegyei főállatorvos végzi. Az új rendelkezés értelmében a büntetés

elég szigorú és pedig nincsen minimális és maximális büntetés, hanem állategészségügyi, állatkinzási, tejhamisítási és más állati termékekből származó romlott, vagy hamisított élelmiszerek árusításánál egyformán **ötezer lei** a pénzbüntetés. Olyan esetekben, amikor valaki tudva ad el járványban, rühben, takonykórban, lépfenében — szenvedő fertőzött állatot, vagy pedig járványban elpusztult állat bőrét hozza forgalomba, a büntetés tízezer lei és hat hónapi elzárás. A büntetés ellen három napon belül lehet a törvényszékhez felelősséget és amennyiben ez nem történik meg, úgy a büntetés jogerős.

Az új rend alapján **Tirbu György** városi főállatorvos már több ítéletet is hozott. Így megbüntette tejhamisításért **Ardelean Vazul**, **Raduti Dimitrie**, **Gradina Jon** és **Paun Mária** mehalai, **Andresz Miklós**, **Oberkeseh Péter** és **Plesz János** szakálházai, **Jordan Anna** máslaki, **Vancsa Éva** sági és **Rodesz Péter** románszentmihályi lakosokat, emberi táplálkozásra ártalmas hus árusításáért **Papp Sándor** és **Jung János** mészárosokat, továbbá virslinek túlságos megfestéseért **Szeler Márton** hentes egyenkint ötezer leire. Ugyancsak a főállatorvos ítélkezik ezentúl abmarási és ebzárlati kihágási ügyekben is, amelyek büntetése szintén ötezer lei.

A fagylaltárus bosszúja konkurensével szemben

Temesvár, szeptember 18.

Cicu Alexa fagylaltárus a Royal-kávéház előtt állott kordéjával, amikor az egyik rendőr felszóllította, hogy a rendőrprefekturái rendelet értelmében hagyja el helyét, mert nem szabad egy helyben vesztegelni. **Cicu Alexa** szót fogadott, azonban méltatlankodott azon, amiért más fagylaltárusnak megengedik, hogy kordéjával egy helyben álljon. Meg is nevezte az illetőt **Aszán Musztafa** személyében, aki állandóan az Elit-kávéház előtt áll. A rendőr erre elment az Elit-kávéház elé, hogy **Cicu** állításáról meggyőződjék, **Cicu** pedig utánament. A rendőr **Aszán Musztafa**nak sem engedte meg, hogy egy helyen posztoljon egész nap. Mikor **Aszán Musztafa** jó helyéről távozott, látta **Cicu Alexát**, aki kárörvendően mosolygott. **Aszán Musztafa**, aki ebből megértette, hogy a konkurrens jelentette föl, nekiesett **Cicunak** és annyira megverte, hogy a mentőknek kellett az árulkodó fagylaltosnak első segélyt nyújtani. A verekedő **Aszán Musztafa** ellen a rendőrség megindította az eljárást.

„Olla“ bizonyíthatólag a vezető világ márka.

Minőségileg feltétlenül megbízható és utánozhatatlan. Gyeljen az „Olla“ névre. 2752

Olcsó ruhaáruház

Fekete télikabát . . lei 1650
 „ „ szőrmével „ 1950
 Sportruha „ 1400-tól
 Fregoli gumikabát . „ 1750

Fuchs Sándor

férfiruhaáruház

a kereskedők részleteladási szindikátusának tagja, 2605

Lapárusítók

magas jutalékkal felvételnek

Szt. György-tér 4.

Temesváriak találkozóhely

BUDAPEST legelsőrendű, modern családi szállója az

ISTVÁN KIRÁLY SZÁLLODA
 IV, Podmaniczky-u. 8. sz.

Mérsékelt árak, modern berendezés, központi fűtés, melegvízszolgáltatás, lift.

A Nyugati pályaudvar mellett. Elsőrendű konyha.

Hirek

Zsiros István

a jámbor nagyszalontai katonaszökevény bizonyára nem is álmodta sohasem, milyen érdekes ember lesz még belőle. Bizony a francia ekszkuziv és mindig csak inyenhireket közlő Excelsior első hírrel szövi körül alakját és olyan színekkel eseteli kalandjait, mintha egy modernizált bizantin mese hőse volna. Az Excelsior értesülése szerint, a kíváló férfiú egy szép napon katonai szolgálata elől meglógott Pestre s bolyongásaiban felfedezte a Stefánia-úton a vizitornyot. Óvatosan felkuszott a lépcsőkön s egy lakatlan szobát talált, melynek egyetlen burtozata egy üres kád volt. A budapesti Robinson erre itt ütötte fel a tanyáját és csak esténként látogatott le a ligetbe, mikor a nap már leszállt. Hol itt, hol ott emelt el egyet-mást az élelmiszeres bódékból s miután így élelmézése gondját elvetette, társaság után vágyott, mert hát a bibliában is meg van már mondva, hogy bernek nem jó egyedül lenni. Kis-

Uj

tálgatott a pályaudvarra, ahol megérkezett és egy szép napon tényleg meg is ismerkedett a váróteremben egy Haubert János nevű egyénnel, ki szintén katonaszökevényi minőségben érkezett Romániából. Zsiros nagyon megörült, hogy osztályosra akadt. Mint jó pajtáshoz illik, azonnal ajánlotta új barátjának a kádat, a vizitornyot és a ligetet az összes élelmiszeres bódékkal s karba öltve indultak hazafelé, hol ezentul édeni napokat éltek. Nappal olvasták a Szivek harcát, Kossuth Lajos kémét, durákat játszottak vagy feketepéttert, este kenyér után néztek. A kenyérhez akadt szafaládé is, sajt is, a már előbb ismertett method szerint és midőn egy közeli nagy városi tejlerakásban hatalmas tejeskannákat fedeztek fel, azokból is elcipeltek egy párat fellegrvári otthonukba harmadik hűsleges barátjuk, a sötét éjszaka, védelme alatt. Am a jólét kényessé tesz és raffinált vágyakat ébreszt. Fürödni óhajtottak. Miután pedig a vizitoronyban mindenük volt már, csak víz nem, beöntötték a tejes kannák tartalmát a kádba és úgy lubickoltak a tejben, mint egykor bizánci Teodora császárnő, vagy világszép Poppea Szabina. Az aranjuézí szép napoknak a rendőrség rajtaütésszerű közbelépése vetett véget. A két életművészt a kies toronyszobából azonnal leszállították a sötét fogdába és most ott főpronghelnek a szerencse forgandóságán — már feltéve, hogy a történet igaz...
Fianeur.

— Pacha püspök bérmantja Orsováról jelentik: Pacha a Ágost püspök, mint megirtuk, két hétig tartó bérmaköruttra indult. A püspök Karánsebes és Orsova, valamint a régi határvidék községeit látogatja meg és osztja ki a bérmálás szentségét. A püspökök mindenütt lelkesen fogadják. Karánsebesen bankettet adtak tiszteletére, amelyen a hatóságok és az egyházközség vezetői vettek részt. Az orsovai egyháztanács tegnapi ülésén elhatározta, hogy a püspököt a község határában fogadja és szintén díszbédet ad tiszteletére. Orsován a bérmálás 23-án, vasárnap lesz.

Csúnyán végződött az óteleki menyecske és kedvesének szerelmi regénye

Ótelek, szeptember 17.

Özvegy Kiss Mihályné és Nagy János óteleki lakosok ügye nem egyszer foglalkoztatta már a Déli Hírlapot. Kiss Mihály hosszú éveken keresztül betegeskedett és felesége, aki erős, egészséges asszony, szerelmi viszonyt kezdett Nagy János gazdával. Mikor négy esztendő előtt Kiss Mihály meghalt, a viszony tovább folytatódott. Kiss Mihálynénak azonban a múlt évben kéréje akadt és mivel a feleséges Nagy Jánossal való viszony kilátástalan volt, azért elhatározta annak felbontását. Nagy János többször megkísérelte, hogy az özvegyet ettől a szándékától eltérítse, de minden igyekezete hiábavaló volt. Erre aztán bosszúból feljelentést tett ellene, hogy a fér-

jét megmérgezte. A feljelentés alapján a csendőrség eljárást indított Kiss Mihály ellen, majd pedig az iratok átadta a temesvári ügyészséghez. Secureanu Romulusz vezető ügyész egy hónap előtt elrendelte Kiss Mihály holttestének exhumálását. A hulla belső részeit Bukarestbe küldték a legfelsőbb orvosi tanáshoz. A legelső orvosi tanácsvizsgálatának eredményéről most érkezett a jelentés Temesvárra. Eszerint a legtüzetesebb vegyi vizsgálat sem volt képes Kiss Mihály belső részeiben mérget találni. Ennek alapján az ügyészség most Kiss Mihályné ellen megszüntette az eljárást. Özvegy Kiss Mihályné a maga részéről hatóság előtt való rágalmozásért feljelentette Nagy János gazdát.

— Ünneplés iskolamegnyitás. A temesvári állami hohánygyár keretében működő állami elemi népiskola, amelynek felállítását Mardan Dénes a gyár igazgatójának nevéhez fűződik, ma kedden délelőtt ünneplés keretében között tartja az évi iskolai megnyitóját.

regényünk:

— Tisztviselőjelöltek vizsgája. Megirtuk, hogy a vármegyházán Coste Gyula dr. prefektus elnöklete alatt Pentia József vármegyei főjegyző és Gradinariu Emil városi kulturtanácsos vezetésével tisztviselőjelölti vizsgákat tartottak. A vizsgákon harminckilencen vettek részt, akik közül harmincan tették le a vizsgát. Ezeknek tegnap délelőtt adták ki a prefektúrán a bizonyítványokat, amelyek alapján joguk van köztisztviselői állásra folyamodni.

— A rendőrségről. Balea Aurél rendőrprefekturái titkár négy hetes szabadságáról tegnap visszaérkezett és újból átvette hivatalának vezetését.

— Sokorói Ferenc főállatorvosi kinevezése. A földművelésügyi miniszter Sokorói Ferenc temesvári városi állatorvost főállatorvossá nevezte ki.

— Uj református imaház és iskola. Resicáról jelentik: A resicai református egyház hívei nagy áldozatkészséggel új imaházat és iskolát építettek. Az új épület ünneplés felszentelése és rendeltetésének átadása szeptember harmincadikán megy végbe. Ugyanaznap rendezik a resicai református nőegylet zászlószentelését, este pedig irodalmi estét tartanak. Az ünneplésen résztvesz Sulyo István nagyváradi református püspök, Szabolcska László temesvári, Szombati-Szabó István lugosi és Nemes Elemér bodófalvi református lelkész. Azonkívül képviseltetik magukat más bányai református egyházközségek is.

— Megkezdődött az igazságszolgáltatás munkája. Temesvárott az összes igazságügyi fórumoknál kezdetét vette a két hónapos nyári szünet után a rendes munkarend. A két városi és az egy vidéki járásbírósnál kétszáz, a törvényszék egy polgári és két büntetőtanácsnál pedig közel száz ügyet tárgyaltak. A tábla polgári és büntetőtanácsai is működnek már. A törvényszéki folyosókon élénk élet uralkodott.

Gyilkosság

— Győzött a konzervatívpart. Stockholmból jelentik: Svédországban vasárnap folytak le az általános parlamenti választások. A választások a konzervatívpart győzelmével végződtek.

— Niedermayer Emil tánciskolája szeptember 18-án nyílik meg a Gyár. Vigadó nagytermében.

— Megszüntetik az állandó választmány tagjainak fizetését. Megirtuk, hogy a kormány az őszi ülészak elé terjeszti a jelenlegi közigazgatási törvény módosítására vonatkozó javaslatát. Ezzel a módosítással kapcsolatban a főpolgármester a jövőben nagyobb hatáskört kap. Megszünteti a tervezett módosítás az állandó választmányi tagoknak havi rendszeres járulékait. Temesvárott tizenkétezer leit kapnak fejenként az állandó választmány tagjai.

— Zsuzsi Lloyd-sori büfféjében ma a következő menü 50 lei: zöldbab leves, kelkáposzta feltéttel, bécsi szelet garnirozva salátával. Kis menü 35 lei, esti menü 2 fogásos 30 lei. Naponta friss rekord sör csapolás.

— A Resica-művek tolvajai. Resicáról jelentik: A Resica-művek üzemeiben hosszabb idő óta tolvajok dolgoznak, akik legtöbbszörre a gépek szíjait vágják le, azokat titokban kicsempészték és jó pénzért a Resicát környező falvak malmaiban helyezték el. A rendőrségnek sikerült a tolvajbandát ártalmatlanná tenni. Több letartóztatás történt.

JUGOSZLÁVIA ELISMERI ACHMED ZOGUT. Belgrádból jelentik: A Politika értesülése szerint Kazidola tiranai jugoszláv ügyvivő átnyújtotta az albán külügyminiszternek Jugoszlávia jegyzékét, amelyben Achmed Zog királyságát elismeri.

— A hű öngyilkos szerelmes. Budapestről jelentik: Sándor János bankhivatalnok, Sándor Pál képviselő fia, menyasszonyával valami csekély ségen összeveszett és elkeseredésében a leány lakása előtt a mellébe lőtt. A mentők eszméletlen állapotban a Sies-ta-sanatóriumba szállították, ahol megoperálták. Már jobban van és taván minden veszélyen. Tegnap reggel elkérte az újságokat és aztán családostan tette le azokat, mert tulrviden foglalkoztak szerelmi regényével.

— Asztalosszerszámok, valamint kovácsok, lakatosok, bádigosok, építőmesterek részére szerszámok leszállított áron kaphatók Scherter Ottó vaskereskedésében, Timisoara, Belváros.

— Dolgozótelepre internált esavargó asszony. A rendőrség tiltott koldulás miatt elfogta Germa Anna nagy-szentmiklósi illetőségű harminchárom éves koldusnőt, akit már ismételtelen kiltottak a város területéről. A rendőrség kihirdette előtte, hogy a csavargótörvény alapján Bukarestbe viszik és ott dolgozótelepen helyezik el. Mikor ezt hallotta, orditozni kezdett, hogy beteg és többször a földhöz vágta magát. Azonban minden tiltakozása hiábavaló volt, mert más négy csavargóval együtt tegnap rendőri kísérettel utnak indították Bukarest felé.

a kastélyban

— Ártatlanul kerültek az ügyészségre. Irtnuk róla, hogy Temesvárott, gázresókkal házalnak és a gázgyár igazgatója kijelentette, hogy ezek nincsenek jogosítva a gázgyár képviselőként szerepelni. A resicai sziguranca most elfogta Kunics József volt temesvári cipész, Czecher Gyula és Bergmann Adolf budapesti ügynököket, akik a temesvári Berottavállalat megbízásából a gázresókra felszerelendő gázmegtakarítási szerkezetet hozták forgalomba. Mindhármukat Resicáról a temesvári ügyészségre hozták, ahol Bojincsa Kornél ügyvéd közbenjárására szabadon bocsátották őket, mert kiderült, hogy semmiféle szabálytalanságot nem követtek el és nem ők azok, akik ellen a rendőrségen panaszt tettek.

— Bánati Szanatorium Timisoara Strada Obodescu (Holló-utca) Nr. 2. felvesz sebészeti-, nőgyógyászati-, szülészeti-, orthopédiai-, bel-, gyermek-, ideg-, bőr- és nemi-, szem, fül, orr- és gégebetegeket. Röntgen, diathermia, elektroterapia. Első, második és harmadik osztályu ellátás. Telefon: 23-46.

— Tűz a Mehalában. Burg Albert mehalai lakosnak Timoc-utca 5. szám alatti házában udvarán egy fából való melléképület kigyulladt és leégett. A tűz tovaterjedését a tűzoltóság akadályozta meg.

Használt égők

mérsékelt ráfízetés ellenében újakra cseréltetnek be.
Rádiókészülékek, hozzátalók, valamint echnikai felszerelési cikkek: kapcsoló, drót, stb. stb. legolcsóbban

"Noris" Societate de electricitate
Timisoara, I. Str. Gen. Praporgescu
No. 5 (Szent György-tér) Kossak fényképező mellett. 2676

Keresek november 1-re modern

7 szobás lakást

lehetőleg a Belvárosban vagy valamely elővárosban.
Cím megtudható a kiadóhivatalban.

2324

Virágok között

Írta: Illés Endre

1.

Aranynyilas, tiszta, nyári délből érkezett Miklós Szepesvárra.

Az állomáson már várta a kocsit. S öt perc múlva a csendes Rózsa-utcán kooogtak fölfelé. Egyenletesen, lassan. A kemény, kiszikkadt úton, a lángoló kertek között. Azután nyikorodt a kerék, zökkent a kocsit és a lovak megálltak.

— Itt vagyunk, ifiur! — fordult hátra a bakról az öreg kocsis.

Miklós felriadt.

A fejével fáradtan bólintott. És szeméit visszaemelte a lobogó nyárba. A keze is mozdult.

Szédülve, tétován nézett körül.

Már napok óta nem aludt, agyában az utolsó gyertyák fénye haldokolt, az izmait ölmos fáradtság kötözte végső, egyre merevebb guzba.

És olyan fáradt volt, annyira megsebzett, olyan nyomorult, hogy csak dideregni tudott, ha eszébe jutott: még él. Olyan magányos, annyira fiatal, hogy majd szomjanhalt egy simogatásért. És olyan legyengült, hogy még a saját kezét sem tudta végighuzni a homlokán.

Egyedül volt,

és eladták, elárulták, megcsalták. Akije eddig volt: elhagyta.

Vér helyett sós könnyek marták már a szívet.

— Itt vagyunk, ifiur!

Sütött a nap, s az aranynyilas, nyári reggelben valahonnan lánykacagást hozott a hirtelen támadt szél.

Az ő kacagása! — vágta végig Miklóst egy gondolat.

És a bakra szeretett volna ugrani. Odakiáltani a kocsisnak hajts!

A lovak közé csapni.

És rohanni, bukdacsolni, menekülni.

Messze — messze.

Csend volt.

Alltak a nyári délből.

Két türelmetlen ló, egy öreg kocsis és egy sápadt, elkinzott fiatalember, akít elhagyott egy asszony.

Igy érkezett meg Miklós Szepesvárra.

2.

Két drága öreg ember: a nagyszülei, — már várták is.

És jöttek a csókok, az ölelések, a cigorogások, jött-jött a hosszú sor.

A kérdések, a feleletek.

És újra az ölelések, újra a csókok.

— Felakasztotta magát kutyája láncával. Szabadkáról jelentik: Vučković Vranja negyvenhat éves villamosvezető, a szabadkai villanytelep alkalmazottja, háza padlásán felakasztotta magát és mire megtalálták, már halott volt. Az életunt ember nem talált kötelet a házában és ezért leoldotta a kutyája nyakáról a vékony vasláncot, felment a padlásra, ahol egy gerendára felakasztotta magát. Felesége akadt reá. A szerencsétlen ember betegsége miatt vált meg az élettől.

* Ha Temesvárra jön, kérje mindent az ingyenes tájékoztatót (Conducatorul prin Timisoara).

Ebéd után is lett már, amire egy kevéske ideig egyedül maradt.

Kiment a terraszra. Széles tölgyoszlopain a virágoskertbe könyökölt a terrasz.

S Miklós leült egy sárga nádszékbe. És nézte a kék magasban a felhőket. Éppen fölötté akad el egy csapat.

Később lekiváncozott a virágok közé.

Már nyílt a sárga viola, nyíltak a rózsák, nyíltak a sok fűszeres, öreg szegfű. És a zöld gyepen töményeztek az egyszerű parasztvirágok: a levendula, a rozmarin, a rezeda, a zsálya. Felöltötte szineskék subáját a szarkaláb is.

Öregurat lent találta a sok tarka fej között.

Hallgatva ültek egymás mellé.

Öregur szivarozott és Miklós titokban, lopva elnézte őt.

Elgondolkozott.

Évekkel azelőtt, régen, amikor még kisgyerek volt, járt már egyszer itt. Szaggatta a virágokat ebben a kertben és sütkérezett ilyen sárga napsütés alatt. Milyen jóbarátok voltak akkor öregurral! Milyen egyszerű pajtások! Minden titkát rábizta, minden örömet neki sugta. És sirást, but, napsütést: mindent megosztottak.

Sohasem kellett volna innen elmennie!

És vajjon most megértene-e?

Mert sok év ment el azóta.

Sokat hoztak, sokat vittek ezek az évek.

Lehuntya a szemét.

Nyár volt. És napsütés, virágok. Tarka lepkék köröskörül.

Vajjon megértene-e most, ha elmondja neki: hogy meg fog halni!

Szép, aranyos napórán akadt meg a szeme, amikor újra fölpillantott. Szemben, a terrasz fölött, ragyogtak az arany számok.

— Napóra?

Öregur mozdult.

— Igen.

Egy pillanatig csend volt.

— Én csináltam... Délutánonként itt künn szoktam ülni a virágok között nézem az árnyékát.

Már ferdén nyult el az árnyék, három óra volt. A magasban hirtelen elborult a nap. Gyengébb szellő ébredett s a szélben mozdultak a virágok, megmozdultak lassan a felhők is. Egyikük a nap elé került. És eltakarta.

— Három életunt ember. Brinzei Konstantin huszonnégy éves katona, aki a 90. gyalogezredben szolgál és jelenleg öt napos szabadságon tartózkodik a szülőinél a Mehalában, a padlásán fölakasztotta magát. Tettét azonban idejekorán észrevették és levágták a kötélről. — Perina Ferenc negyvenhét éves kárpos, aki megrögzött iszákos volt, mámorában a Besseneytelepen levő házában udvarán felakasztotta magát. Mire észrevették, meghalt. — Nagyszentpéteren Nedin Péter nyolevannagy esztendő aggastyán gyógyíthatatlan betegsége miatt házában padlásán fölakasztotta magát. Az ügyesség megadta a temetési engedélyt.

— Kártérítési per a Margina ellen. A temesvári törvényszék polgári tanácsa tegnap érdekes kártérítési ügyet tárgyalt. Négy év előtt a Margina részvénytársaság Magyarországra három vagon faszenet szállított. Rékás állomás közelében az egyik vagon kigyulladt és csak nehezen sikerült a tüzet eloltani. A tüzből kifolyólag az államvasutaknak harmincezer lei kárunk volt és a Margina ellen kártérítési pert indítottak. Az államvasutak a Marginát okolják a tüzért. A temesvári törvényszék tegnap tartott tárgyalásán kimondotta, hogy az államvasutak igazolják, vajjon a Margina részéről tényleg gondatlanság esete áll-e fenn, mert a Margina ezt kétségbevonta azon az alapon, hogy a másik két szállítmány nem égett el.

* Francia és angol nyelvtanfolyam. A Kereskedők Egyesülete kezdők és haladók számára a francia és angol nyelv elsajátítás végett október elsejétől kezdődőleg nyolc hónapra terjedő tanfolyamot rendez okleveles tanár vezetése alatt. A tanfolyam rendkívül olcsó, úgy hogy azon mindenki részt vehet. Jelentkezni írásbelileg és szóbelileg lehet a Kereskedői Egyesületnél (I. Lloyd-palota, I. em., telefon 6-33.)

— Nyugodtan aludt és feje fölött égett a ház. Orsováról jelentik: A közeli Zsupanak községben az elmúlt éjjel kigyulladt a vesztégyár-kórház istállója és a lángok olyan rohamosan terjedtek, hogy csakhamar az egész épület égett. A helyszínre kivonult az orsovai tűzoltóság Hangel Béla főparancsnok és Krentzer Sándor parancsnok vezetésével, azonban munkájuk már csak arra szorítkozhatott, hogy a szomszédos épületeket megmentésük. Az égő istállóból az utolsó pillanatban sikerült kimenteni az istállófiút, aki olyan mélyen aludt, hogy csaknem bennégett a tüzből.

* A DÉLI HIRLAP REGÉNYE néhány napon belül befejeződik. Közvetlenül után a új szenzációs regény közzétételét kezdjük meg. Mindazok, akik október elsejétől már most előfizetnek, nemcsak abban a kedvezményben részesülnek, hogy még a régi alacsonyabb előfizetési árat fizetik, hanem új regényünk közzétételének megkezdésétől díjmentesen kapják a lapot.

— Lemészárolta a feleségét. Becskerekéről jelentik: Kisprdulov Szevén melencei jómódu gazdálkodó elhagyta a felesége, mert állandóan bántalmazta az asszonyt, aki visszaköltözött szüleihez Szerbelemérre. A férj tegnap részegen megjelent feleségénél és követelte, hogy térjen hozzá vissza. Az asszony tagadó választ adott, mire Kisprdulov jókora konyhakést rántott elő és markolatig felesége mellé döfte. A szerencsétlen nő összeesett, de a vértől elvakult férj reávetette magát az asszonyra és még négyszer testébe döfte a kést. A lármára elősiető szomszédok rángatták le az asszony holttestéről a vérszomjas embert, aki néhányszor még a halott felé döfött, de már nem találta el. A hitvesgyilkost átadták a csendőrségnek.

— Megsérült munkás. Ciunca Mojsze beregszói illetőségű harmincöt éves napszamos a villanytelepen egy kábelvezetéknek a korongról való lecsavarásánál segédkezett. A korong valahogyan egyszerre visszafelé kezdett forogni és Ciuncanak két ujját a kábel úgy beszorította, hogy azok szétzúzódtek. A sérült napszamos a mentők a kórházba szállították.

Szeptember 20-16l okt. 4-ig

a
bécsi német szintársulat
vendégszerepel 2596

— Féltékeny amazonok harca. Macei Szaveta és Cherlic a Ilona munkásnők régóta riválisok. Egy fiatalember szívéért versenyeznek és egyik sem akar lemondani az ideálról. Vasárnap a két vetélytársnő találkozott az Erzsébetvárosban, ahol előbb szóváltásba fogtak, majd nekiestek egymásnak és verekedtek. A győztes Matei Szaveta lett, aki alaposan helybenhagyta Cherlica Ilonát. A megvert nő a rendőrségen tett feljelentést vetélytársnője ellen.

* Ritmikus torna- és tánciskoláját szept. 15-én nyitja meg G. Janura Jenny. Beiratkozni egész napon át Gyárv., villa Dr. Fehér.

— Sántha György ügynök gyilkosai a tábla előtt. Még élénk emlékezetben áll az a kegyetlen gyilkosság, amelyet 1927 október harmincegyedikén követett el Mangol István goffór és Kostyál József péksegéd. Az áldozat Sántha György gyárvárosi ügypök volt, akít Rékás közelében megfojtottak. A két gyilkos Konstancába szökött, utóbb ott el is fogták őket. A temesvári törvényszék Mangolt életfogytiglan, Kostyált pedig tízenöt évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen a vádlottak felebbeztek. Tegnap kellett volna tárgyalni a felebbezést a temesvári ítéletáblának, azonban tekintettel arra, hogy a tanácsban helyet foglalt Calinescu táblabíró is, akít annak idején a két gyilkos ügyében a vádfanács tagja is volt, a felebbezési tárgyalást elhalasztották.

— Eltűnt a kalandvagyó inas. Sós János gyárvárosi kádarmester feljelentést tett a rendőrségen, hogy Tóth János tízenyolc éves inasa eltűnt. Tóth János többször emlegette, hogy szeretne országot-világot bejárni és nem lehetetlen, hogy munkahelyét azért hagyta ott, mert tervezett vándorutjára indult.

1-2 szobás házak heti és havi Kardostelep részletfizetésre eladóak Telef.: 11-03 intézőségénél

Sport

A bajnokság harmadik fordulója. Az őszi bajnokság temesvári harmadik fordulója nem hozott meglepetést. A Banatul 3:0 (2:0) arányban biztosan győzött a Rapid ellen, amely nem tudta kijátszani a Kinizsi elleni nagy formáját. A Banatul csatártriója jó volt. Meglepetést szerzett az újdonsült első osztályú zombolyai csapat, a ZsSE, amely 1:1 (1:0) arányban megverte a TAC-ot. A zombolyai csapat egy értékes bajnoki ponttól fosztotta meg a TAC-ot. A Kinizsi 5:0 (2:0) arányban könnyen győzött Fratelia fölött. A TMTE Resicán játszott az UDR ellen és a kiváló resicai csapat 3:1 (2:0) arányban győzött a munkások ellen.

A külföldi eredmények során említést érdemel a Ferencváros újabb megérdemelt győzelme az Admira ellen. A Ferencvárosnak 1:0-ra sikerült honi pályán a bécsi csapatot legyőzni és ezzel a középeurópai kupa döntőjébe került. Ellenfele bizonytalan, mert a Victoria Zsizskov 3:2 arányban vereséget szenvedett a Rapidtól és így az újból lejátszandó mérkőzés eredményétől függ, hogy kivel kerül össze a Ferencváros. Az eddigiek alapján valószínű, hogy az értékes kupát a Ferencváros nyeri meg. A külföldi mérkőzések során feltűntést váltott ki a Budapesti amatőr válogatott — Pozsonyi válogatott ellen aratott 4:1 (1:1) győzelme, Bécsben Wienna—Hertha 0:0, WAC—Slovan 6:1 (3:0), Wacker—W. S. C. 3:2 (1:2) arányban. Nürnbergben játszott Németország válogatott csapata Dánia válogatott csapata ellen. A mérkőzést 0:1 félidő után a németek 2:1-re nyerték. Münchenben került eldöntésre München—Bern városok közötti mérkőzés. München 4:1 (3:1) arányban győzött.

Magyar atléták győzelme. Rendkívül nagy érdeklődés mellett tartották meg a magyar—olasz atlétikai viadalt, amelyet a magyarok 55 ponttal nyertek meg Olaszország negyvenhét pontjával szemben. E g r y a diszkoszvetésben 47 m 37 cm új magyar rekordot állított fel. Az olimpiai stafétát az olasz csapat nyerte 3 p 27.2 mp alatt.

Jugoszlávia bajnokcsapata. Hosszas vajudás után — mint Zágrábból jelentik — tegnap eldőlt a jugoszláv országos futballbajnokság sorsa. A bajnokságot legujabb győzelmével a Gradjanszky, európai relációkban is jóképességű csapata nyerte.

Közzgazdaság

Tilalom a takarmány kivitelére. A temesvári mezőgazdasági kamara igazgatósága ülést tartott és ezen első ízben állapították meg hivatalosan a terményárakat, melyeket a községekkel közölnek. A mezőgazdasági kamara által megállapított terményárak a következők: buza 750, árpa 650, régi kukorica 950, új kukorica esővekben 350, zab 670, korpá 520 lei száz kilónként. A mezőgazdasági kamara állást foglalt a miniszternek ama szándéka ellen, hogy a kukoricaárakat a kereskedelmi kamarával ellenőriztesse. A nagy takarmányhiányra való tekintettel a kamara elhatározta, hogy a kormánytól a takarmányra kiviteli tilalmat kér. Tervbe vették egy mezőgazdasági vegyész alkalmazását és a nemesített buza ellenőrzését. Azután elhatározták, hogy a Lugoson tartandó két éves tanfolyamra, amelyen szövetkezeti ve-

zetőket és könyvelőket képeznek ki, egy román és egy német hallgató részére egyenként évi tízezer leies ösztöndíjat adományoznak. Az ösztöndíjakért október elsejéig lehet folyamodni.

tündíjat adományoznak. Az ösztöndíjakért október elsejéig lehet folyamodni.

Művészet

Temesvári uriaszony művészi sikere egy aradi estélyen

Arad, szeptember 13.

Seidner Imre ismert aradi újságíró bucsuestélyén komoly és művészi sikert aratott egy temesvári uriaszony. Az estélyen közreműködött Biciola Györgyné, Biciola György temesvári szigurancafonok felesége is, aki hangjának iskolázottságával, dinamikájával, amely különösen a felső regiszterekben érvényesült üdén és esillogó fényvel, elragadtatta a közönséget. Van a hangjában lírai lágyság az alt és a szoprán között, amely vibrálva ragad és visz a művészi szférákba. Hangjának kezelése arra vall, hogy a párisi iskola nem maradt hatástalanul, tudása pedig a bécsi mesterek tapasztalt és szakavatott kezét érezteti. A legnagyobb sikert Massanet Wartner című operájának egyik áriájában érte el, ahol kristálytisztas-

sággal vibrált lírai lágyságu hangja. Az aradi közönség lelkesen és percekig tartó tapssal üdvözölte és ráadást kellett adni. Azt hisszük, hogy az idei hangverseny évadban Biciolánét temesvári pódiumról is hallhatjuk. A zongorakíséretet Vass Anna aradi művésznő látta el. Az estnek másik szereplője Lászlóné—Prohászka Elvira aradi uriaszony volt, aki a modern magyar líra legkiválóbb reprezentánsainak műveit tolmácsolta. Emőd Tamás cizellált verseinek magyar nyelven talán nincs is jobb előadója ennél a fiatal asszonynál. Értéket kölcsönzött az estnek Turnewszky Sándor dr. a kiváló erdélyi szociológusnak az előadása is, aki lebilincselte hallgatóságát a páneurópai mozgalomról tartott előadásával.

Dragoi zeneiskolai igazgató operája.

A bukaresti opera október elsején tartja az új szezonban első előadását. A szezont Dragoi Szabin temesvári zeneiskolai igazgató operájával, a Nepastával nyitják meg. A Nepasta most új átdolgozásban kerül színre, amelyben az első tablót a szerző prologusnak dolgozta fel úgy, hogy maga a darab tulajdonképpen csak két felvonásból fog állni. A szerző egyben a partitúrát kilenc oldalal megoldotta. Az előadáson, amely második pre-

miernek számít, számos temesvári előkelőség is részt vesz.

Temesvári primadonna pesti sikere. Budapestről jelentik: Zöldheliyi Anna, aki mint primadonna azelőtt Temesvárott, Aradon, Nagyváradon és Kolozsvárott játszott és mindenütt szép sikereket aratott, Budapestre szerződött. A művésznő a budai színpadon a Szibill operett főszerepét játszotta és úgy a közönség, mint pedig a sajtó legteljesebb elismerését szerezte meg magának.

MOZI

elvárosi Mozi: Kedd (szeptember 18.)

Gyárvárosi Mozi: Szerda és csütörtök (sept. 19 és 20.)

Mehalai Mozi: Szombat (szeptember 22.)

„A generális”

Prod. United Artists.

Malek legszebb filme. Mint a Generális mozdony munkása Malek sok bátor hőstettet visz véghez, amiért főhadnagys lesz és a szép Arabella kezét kapja.

A főszerepben:

Buster Keaton.

Kiegészítésül:

Napsugár

Gyönyörű szalonvigjáték 6 felv.

Az előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

Rádió

Szeptember 18. (Kedd.) Buda-
12 óra: Gramofonzene. 5 óra 45: **Buda-**
gorahangverseny. 7 óra: Operaelő-
átvittele az állami operából. 10 óra:
Cigányzene. Bécs. 11 óra: Zene-
hangverseny. 4 óra 15: Szórakoz-
zene. 8 óra: Beethoven-hangvers-
8 óra 45: Énekhangverseny zene-
kísérettel. **Breslau.** 4 óra 30: Né-
operazene. 8 óra 30: Hindenburg bi-
dalmi elnök fogadtatása Alsószilé-
ban. **Brünn.** 11 óra: Zenekari hang-
verseny. **Berlin.** 5 óra: Kávéházi zene-
óra 30: Táncczene. **Frankfurt.** 4 óra:
Operettzene. 8 óra 15: Bach zenéjé-
összeállított operett előadása. **H-**
burg. 12 óra 30: Zene. 8 óra: Né-
hangverseny. **Kattowitz.** 6 óra: J-
utáni hangversenyátvitel Varsóból
óra 30: Esti hangverseny. 10 óra:
Táncczene. **Langenberg.** 1 óra: Ha-
verseny. 5 óra 45: Zenekari hang-
verseny. 8 óra: Esti hangverseny. **Le-**
zig. 4 óra 30: Operettzene. 8 óra:
Énekhangverseny. 9 óra 15: Csellós-
náták. **Stuttgart.** 4 óra 10: Könnyü-
ne. 9 óra 15: Mandolinhangverseny.

Szeptember 19. (Szerda.) Buda-
12 óra: Cigányzene. 5 óra 45: Ká-
házi zene átvittele az Ostende kávéh-
ból. 8 óra 30: Esti hangverseny. 10
30: Gramofonzene. Bécs. 11 óra: De-
Cerde kvartettjének hangversenye.
óra 15: Zenekari hangverseny. 8 ó-
A Német Népdalkör hangversenye.
Breslau. 10 óra: Hindenburg birod-
mi elnök beszéde alsósziléziai látog-
tása alkalmából. 4 óra 30: Strauss
ringók. 9 óra: Vonósnégyes Schubert
hangversenye. **Brünn.** 5 óra: Könnyü-
zene. 7 óra: Népies hangverseny.
óra 10: Kamarazene. **Berlin.** 10 óra:
Hindenburg beszédének közvetítése.
óra 30: Szórakoztató zene. 9 óra: Éne-
hangverseny. 10 óra 30: Esti hangver-
seny. **Frankfurt.** 4 óra 35: Régi tán-
zene. 8 óra 15: Tarka est. **Hambur-**
5 óra: Nagy zenekari hangverseny.
óra: Ének, szavaltatok és zene. **Katt-**
witz. 6 óra: Délutáni hangverseny.
óra 30: Esti hangversenyátvitel Va-
sóból. **Langenberg.** 1 óra: Déli hang-
verseny. 5 óra 45: Délutáni hangver-
seny. 8 óra: Zenekari és énekhangver-
seny zongorakísérettel. **Leipzig.** 3 óra:
Könnyű zene. 8 óra 15: Tarka est.
Stuttgart. 4 óra 30: Indulók és kerin-
gők. 8 óra 15: Szimfonikus hangver-
seny.

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle
liliom-tejkrémet, liliom-
tejszappant, liliompu-
dert, 3 színben. Kapható
kizárólag KULKA Emil városi
gyógyszertárban, a „Fekete Sas-
hoz” 1. Szentgyörgy-tér.

Szept. 30. — Okt. 14.

Társasutazás: Frankfurt—Páris—
Schaffhausen—München.

Jelentkezni lehet

„BIRDEV” menettjegyirodában

az állomás melletti kioszkban vagy a
a Bánati Hitelbankban (Str. Alba Iulia 3.
Tel. 5—93) levő menettjegyirodában.

Zsák

Zsineg

Kárpitos kellékek

Singer Henrik, Gyárváros, Fő-utca.
Telefon: 13—25. 1153

Próhirdetések

Házasság

2 éves asztalosmester, műhely nagyobbítás céljából, keres némi készpénzzel vagy annak értékével rendelkező nő ismeretségét házasság céljából. Cimeket „Önálló asztalosmester” jellegre a kiadóba kérek.

Alkalmazás

Keresek onduláló nőfodrászt. Cim: Martini, III. ker., Ujlaky-utca 24.

Allást keres

22 éves fiatal leány, ki perfekt onduláló, okt. 1-ére állást keres. Cimeket ér a kiadóba „Jó munkaerő” jellegre. (5690)

Adás-vétel

1000 z eladó 250 □ kerettel, szállóval, 5.000 leiert. Ujkisoda, VIII. utca 6. szám. (2652)

1000 nőruhák eladók. Cim a kiadóban. (5691)

1000 jobbiban családi házakat 400—1000 □ telekkel csak Ujszentés 17. szám alatt vehet. (2713)

1000 családi ház két lakásra beosztható, az adalkodásra alkalmas, 400 □-öl telekkel 140.000 lei készpénzért teret eladó, Ujkisoda, Sági-ut 37.

1000 és tölgyfaebédlő olcsón Siebold butorgyárban, Timisoara II. Ávirda-u. 21. Telefon 6-99. (2423)

1000 komplet fehér hálószoba eladás miatt olcsón eladó. Cim: Ujkisoda, VI. utca 26. (2723)

1000 merautó jókarban eladó. Schaar és Lámory fatelepen Aradi ut, garázs ráncban. (2724)

1000 borbélyüzlet Temesvár forgalmas helyén eladó, ugyanott lakás butorokkal együtt elutazás miatt sürgősen eladó. Érdeklődni Bozsák bádigos, VII. ker. Bem-u. 36. (2725)

Lakás

1000 szoba, konyha lelépéssel átadó. Cim a kiadóba. (2683)

1000 anyós ur csinosan butorozott, önbejáratos szobát keres, lehetőleg a Belvárosban. Cimeket a kiadóba kérek „Butorozott szoba” jellegre. (2717)

1000 idős csinos házban lelépés nélkül két utcai szoba, mellékhelyiségekkel. Eladható, Vársor 12. sz. (2729)

1000 utcai szoba Belvárosban kiadó. Érdeklődni Alapítványi Pénztárnál, Szépképalota. (2732)

Különféle

1000 iskolás gyermek teljes ellátást nyújthat. Érdeklődni Bulev. Carol I, I. em. az udvarban. (2573)

1000 Maria Avram nyugdijkönyve elvesztett, megtaláló jutalom ellenében a városi rendőrségen adja le. (2721)

1000 szántást vállalunk legujabb szisztemájú traktorunkkal 5 zoll-tól 14 ig. Cim: Timisoara, III. ker., Mező-sor 18.

1000 any Alexa C. F. R. raktárnok, piros igazolványa elvesztett, megtaláló rendőrségen adja le. (2726)

1000 október 13-án a gyárvárosi román templomtól a Strandig elveszett 2 tucat villanyosjeggy. Becsületes megtaláló kéri a villanyos művek igazgatóságánál vagy bármely ellenőrnél adja le magas jutalom ellenében. (2727)

1000 tejjgazdaság felállításához 20 tehénig, térszerű társ kerestetik. Takarmány, istálló, személyzet van. Cimeket „Tejjgazdaság” jellegre a kiadóba kérek. (2728)

1000 legjobb vendéglőt keresek helyben a számlásra teljes óvadékkal. Cim: Lwinger Károly, Zrinyi-utca 15. Jászváros. (2715)

Királynő és kalandor

A Déli Hírlap eredeti regénye

Írta: Félegyházi András

(Folytatás.)

04

(Utánnomlás tilos.)

Azonban hamarosan meg kellett győződniük róla, hogy ez a jelenség nem szörvénys.

Bármerre is nézték a határszelen, mindenütt rengeteg forradalmár katonai táborozott.

Közben rá-rátaláltak a királynő seregeire is, azonban ezeknek a képe csak arról győzte meg őket, hogy mennyivel csekélyebb a királynő hadereje, amely Ottó von Braunschweig parancsnoksága alatt áll.

— Megfejtethetlen, — mondotta maga elé Ottó von Braunschweig — ezeknek a csapatoknak tegnap még híruk sem volt. Hiszen tegnap is végigkutatattam az ország területét, meg is találtam a forradalmárok csapatait. Megtaláltam azokat a seregeket, melyeket szétszórtam és azokat is, amelyek még Vardarovic vezérlete alatt a további harca várakoztak. Azonban azok nem is közelítették meg a mi csapataink nagyságát. Csakis úgy történhetett, amint Osszalinszkij jelentette, hogy olyan lugartörési repülőgépeken hozták azokat, amely sugártörés a repülőgépet a levegőben láthatatlanná teszi, vagy pedig úgy voltak elbujva a barlangokban, hegyszakadékokban és más helyeken, hogy nem lehetett őket felfedezni. Most azonban, hogy együtt vannak a csapataik már mind, olyan vakmerően elbizakodottak, hogy nyíltan mernek mutatkozni.

A királynő odasimult Ottó von Braunschweighoz és bizalomteljesen suttogta:

— Én azonban meg vagyok róla győződve, hogy te még ezzel a nagy tulerővel szemben is győzni fogsz.

Ottó von Braunschweig azonban nem válaszolt. Mélyen elgondolkozott és némán nézett maga elé.

— Miért hallgatsz? Ha ők többen is vannak, azonban nem szabad elfeledned, hogy te katonai tudás tekintetében magasan állasz fölöttük.

— A forradalmárok hadseregének számbeli tulsúlyától nem is félek, — mondta halkán Ottó von Braunschweig — azonban attól kezdek most már tartani, hogy ha sikerült nekik minket számarányukra vonatkozólag megtéveszteni, akkor nincsen kizárva az sem, hogy technikai felszerelés tekintetében is fölöttünk állanak és lesznek esetleg olyan eszközeik, amelyekről nekünk fogalmunk sincsen.

A királynő elsápadt.

— Mondjad meg őszintén. — suttogta — lehetségesnek tartod, hogy ez a harc esetleg szerencsétlenül végződik ránk nézve?

— Sajnos, nincsen kizárva.

— Nincsen lehetőség a győzelemre?

— Mindenesetre nem mondunk le róla és meg fogjuk kísérelni, hogy azt magunknak kivívjuk.

— Szóval, kevés a remény?

— Kevés.

— Hősies bátorságod hiábavaló?

— Mit ér a személyes bátorság, ha az ellenség nagyobb és felszerelése jobb.

— Így beszélsz, mielőtt csatába indulsz?

— Józanul és megfontoltan mérlegetem az eshetőségeket.

— És mi lesz, ha nem győzünk?

— Akkor majd igyekszünk dicsőségesen meghalni.

— Ottó, — sikoltotta a királynő — miért beszélsz a halálról? Hát miért kellene meghalnunk?

— Neked talán nem, Eudoxia, de nekem mint katonának okvetlenül.

— Nem volna jobb, ha most mindjárt repülőgépre szállanánk és itt hagynánk ezt a szerencsétlen országot?

— Én nem futhatok meg gyáván, — mondta Ottó von Braunschweig — azonban te, Eudoxia, bizony okosan tennéd, ha repülőgépen külföldre menekülnél és ott maradnál, amíg minden vész elmúlik. Arra az eshetőségre pedig, ha itt balul végződne reánk minden, legalább biztonságban vagy.

— Nem, nem, nélküled nem megyek!

— Nincsen akkor más mód, mint az, hogy itt maradj a konakban, én pedig most haladéktalanul indulok, hogy csapataim élére álljak.

— Nincs más megoldás?

— Nincs.

— De van, — kiáltott a királynő és szinte boldog volt, hogy eszébe jutott valami — lemondok a trónról, visszavonulok minden politikától és a teret átengedem a forradalmároknak. Csinaljanak, amit akarnak, csak minket hagyjanak békében.

— Kérdés, hogy tulerejük tudatában belemennek-e ebbe.

Nem volt már sok idő a beszélgetésre és tervezgetésre. Végre is abban állapodtak meg, hogy Ottó von Braunschweig haladéktalanul csapataihoz indul, a királynő pedig megkísérli rádiótelefonon az érintkezést Vardaroviccal.

Ez azonban annak ellenére, hogy egész napon keresztül ugyszólván megszakitás nélkül a rádiótelefon mellett ült, nem sikerült.

Egyáltalán nem sikerült neki semmiféle összeköttetést kapnia még a saját embereivel sem.

Akkor még nem tudta, hogy a forradalmárok olyan új készülékeknek vannak a birtokában, amely által kibocsátott különös rezgésű hullámhosszak hasznavehetetlenné tesznek minden rádiótelefont és rádiótvírórt. Nemesak a királynő nem tudott semmiféle összeköttetést kapni, de vele sem tudtak kapcsolatot kapni azok, akik keresték. A nap folyamán Ottó von Braunschweig ismételtlen akarta jelenteni, hogy minden remény elvesztett, azonban hiába kereste a királynő rádióját, nem kapott vele érintkezést. A miniszterek is, akik szintén a táborban voltak, megpróbálkoztak jelentéseket küldeni a királynőnek, azonban hiába.

Igy telt el az egész nap és jött kísérteteivel az éjszaka. Azért kísérteteivel, mert az egész városban a vilamos világítás azonnal felmondta a szolgálatot. A mérnökök tucatjával és a munkások százával láttak neki, hogy megkeressék és kijavítsák a hibákat, azonban meg kellett állapítani, hogy sem a villanyfejlesztő gépeken, sem pedig a vezetékben sem végül a világító testekben nincsen a legcsekélyebb hiba sem. (Folyt. köv.)

Meghívó

a

Temesvári Sörfözde

R.-T.

1928. október hó 4-én, csütörtökön délben 12 órakor a Temesvári Bank és Kereskedelmi r.-t. üléstermében megtartandó

44.-ik

rendes közgyűlésére

Napirend:

1. Évi jelentés, zárszámadosok előterjesztése.
2. A felügyelőbizottság jelentése.
3. Indítvány a nyereség hovatfordítása iránt és határozathozatal.
4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.
5. Az igazgatóság választása az alapszabályok 19-ik §-a értelmében.
6. Felügyelőbizottság választása az alapszabályok 30-ik §-a értelmében.
7. Esetleges indítványok.

Az alapszabályok 11. §-a értelmében a részvényes minden 20 darab letétbe helyezett részvény után egy szavazattal bír

Az igazgatóság.

Mérleg-számla. Vagyon: Épület, telek és berendezés 12,149.684-54 lei. Szállítóhordók 600.000— lei. Helybeli és vidéki ingatlanok 8,603.980-89 lei. Nyerstermékek és üzemi anyagkészletek 19,531.030— lei. Adóssok 22,269.409-62 lei. Értékpap. 1,255.853-72 lei. Nyugdíjgyesületi értékpapírok 878.930— lei. Pénztárkészlet 699.188.50 lei. Teherautók 200.000— lei. Összesen 66,188.077-27 lei.

Teher: Részvényt. 16.000.000— lei. Tartalékalap 13,413.318— lei. Értékcsökkenési tartalékalap 6,500.000— lei. Értékcsökkenési-Póttartalékalap 3,500.000— lei. Kétes követelések tartalékalapja 668 082-28 lei. Tisztviselők és egyéb Alkalmazottak Nyugdíjgyesülete 4,020.972-24 lei. Hitelezők 9,917.315-82 lei. Sociatea Naționala de Credit Industrial 4,812.000— lei. Nyereség (áthozat 1926/27-ről 874.129-38 lei, 1927/28 évre 6,482.259-55 lei, (7,356.388-93 lei). Összesen 66,188.077-27 lei.

2719

Déli Hírlap

1928 SZEPTEMBER 19

LEGUJABB

IV. ÉVF. 218 SZAM

Nem tudnak románul a kommunistaper román vádlottai és nem tudják, mit vettek jegyzőkönyvbe a nagy- váradai rendőrségen

Kolozsvár, szeptember 18.

A kolozsvári hadbíróóság tegnap folytatta a kommunistaper tárgyalását. Pacala ezredes elnök maga elé szólította a per tizennégy magyar vádlottját, akik a Phöbus-gyárban lefolyt sztrájk alatt a sztrájk törésre vállalkozó munkásokat állítólag bántalmazták. Popovici János, nem magyar származású nagyváradai vádlottat azzal vádolják, hogy névrokonát Popovici Jánost bántalmazta, amikor ez munkába ment.

— Mi a vallása? — kérdezte az elnök.

— Görög katolikus.

— Mi az anyanyelve?

— Magyar.

— Ez hogyan lehetséges?

— Ugy, hogy Nagyváradon lakom.

Ennek a beszélgetésnek jellegzetesége végigvonult az egész délelőtti tárgyaláson.

Ismétlően kerülnek a bíróság elé görög katolikus vádlottak, akik nem tudnak románul.

Popovici János ezután előadta, hogy a sztrájk idejében nem is volt alkalmasozott a gyárnak.

Nagy Károly vádlott terjesztette elő ezután védekezését, amelyet Illiescu kapitány hites tolmácsa hibásan fordított le románra. A védők ismétlően kijavították a tolmácsot.

Tirb Moise, Novi Rezső és Schmidt János vádlottak azt állítják, hogy a sztrájkolók és a sztrájk törők között keletkezett konfliktusnál nem voltak jelen. Azt állítják, hogy a rendőrségen a jegyzőkönyvet román nyelven vették fel és azt nem tolmácsolták magyarul. Ezért nem tudták, hogy mit írnak alá. Arra hivatkoznak, hogy a gyár egyik mérnöke bosszúból jelentette fel őket és nevük minden alap nélkül került a vádlottak közé.

Patrascu bukaresti ügyvéd megállapítja, hogy a vizsgálatot hibásan vezették le.

A rendőrhatalóságoknál van egy belügyminiszteri utasítás, amely szerint a románul nem tudó vádlottak vallomása saját anyanyelvükön veendő fel. Ezt a rendeletet a

nagyváradai rendőrség nem tartotta be.

Szedlacek Emil, Feld István és Pap László azt állítják, hogy nem voltak a Phöbus gyár bejáratánál, amikor Popovici és Bodi munkásokat inzultáltak.

Rozván Jenő dr. fővádlott, nagyváradai ügyvéd kihallgatására került ezután a sor, aki egy órára keresztül adta elő védekezését. A sztrájkhoz csak annyi köze volt, amennyit a törvény megenged. Hivatkozott az 1320-ban kelt törvényre, amely a munkáskonfliktusokra vonatkozik és világosan kimondja, hogy

a munkásság és a munkaadók közötti szakítás esetén a munkásság szabadjára van bízva, hogy sztrájkba lépnek-e vagy sem.

Kéri, hogy a hadbíróóság hallgassa ki a nagyváradai munkaügyi felügyelőt is, aki bizonyítani fogja, hogy a sztrájk a törvény keretén belül mozgott. Egy pillanatig sem tagadja, hogy a sztrájkmozgalomban részt vett, de csak oly mértékben, ahogyan azt a törvény megengedi.

Ullmann Sándor nagyváradai vádlott kihallgatására került ezután a sor, aki tagadta, hogy köze lett volna a sztrájkhoz. Czeller Lajos,

Almási Lajos, Baich József, Parkas Pál és Ludian Károly mondták el védekezésüket. Az ügyész szerint ezek a vádlottak amikor a sztrájk kitört és a hatóság a munkásvezetőket letartóztatta,

titkos értekezletet tartottak. Ezen az értekezleten elhatározták, hogy szimpatia-sztrájkot rendeznek és minden rendelkezésre álló eszközzel izgatnak a vállalatok érdekében.

Ezzel szemben a vádlottak kijelentették, hogy semmi okuk nem volt titkos ülés megtartására. Elmondták még, hogy a munkásotthonban hozzájuk fordultak a letartóztatott hozzátartozói és ezekkel együtt deputációban mentek a biharmegyei prefektushoz. Ez volt egész szereplésük. Az elnök ezután a tárgyalás folytatását ma reggelre halasztotta, amikor Szántó Dezső dr. vádlott kihallgatására kerül a sor.

A temesvári egységes szakszervezeti tanács szintén foglalkozott a kommunista perrel és táviratilag kérte illetékes helyen, hogy a per vádlottainak szabad védekezési lehetőségét biztosítsák. Müller Kálmán védelmét Körner József dr. vállalta, aki a napokban Kolozsvárra utazik, hogy résztvegyen a tárgyaláson.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3'16— Párisban 15'60

Temesvári magánárfolyamok 1928 szeptember 18-án reggel:

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.)

Angol font: 800¹/₂—801'00—802'00—, dollár: 164'60—164'75—164'25, dinár: 2'92— külföldi, 2'88 belföldi, 2'88 effect, hollandi forint: 66'30—66'40—66'40, francia frank: 6'46—6'48—6'50, olasz lira: 8'65—8'66—8'70, cseh kor.: 4'89—4'90—4'90, német márka: 39'35—39'38—39'50, osztrák schilling: 23'26—23'28—23'30, magyar pengő: 28'81—28'83—29'00, svájci frank: 31'78—31'82—31'80.

Terményárak:

(Dengl és Kleinmann gabonabizománycég jelentése.)

Buza 715, tengeri 920, ujtengeri októberre 600, árpa (besszarábiai) 600, bántási 620, sörárpa 700, lucerna 47, lóhere 52, korpá 550. Irányzat: lanyha.

Lemond

a kormány Averescu javára

Bukarest, szeptember 18.

A Viitorul legújabb száma a leggyorsabb éréllyel cáfolja több fővárosi lapnak az a híret, hogy kormányváltás előtt állunk. A kormánylap ezen cáfolata ellenére az Adeverul, a Lupta és más lapok is ismétlően írják Brătianu Vintila lemondási szándékáról. Az Adeverul tudni véli, hogy a miniszterelnök még a parlament összehívása előtt lemond a kölesön körüli nehézségek miatt.

Tegnap délelőtt pozitív formában terjedt el a hír, hogy a liberális kormány helyzete tarthatatlanná vált és a kormány lemond. A hírek szerint a miniszterelnök már visszaadta megbízatását és esetleg még a mai nap folyamán királyi dekretum adja tudtul a régi kormány lemondását és az új kormány kinevezését. Az esti órákban Bukarestből érkezett hírek ezeket az információkat megerősíteni látszanak. Eszerint Averescu tábornok elnöklése alatt koalíciós kormány alakulna. Maniu Gyula azonban nem hajlandó résztvenni ebben a kormányban sem. Beavatottak szerint az új kormányba Lupu, Popescu Stelian és Titulescu is belépnek.

EREDMÉNYTELENÜL VÉGZŐDTEK A TÁRGYALÁSOK. A londoni Morningpost vezércikkben foglalkozik a Rajna-vidéki megszállás ügyével. A lap azt írja, hogy a megszállást semmi esetre sem lehet tovább fentartani és véget kell vetni a Rajna-menti lakosság felesleges kínzásának és megfélemlítésének. Utolsó genfi jelentés szerint a rajnai kiűrésre vonatkozó tárgyalások eredménytelenek maradtak és azokat félbeszakították. Müller Franken német kancellár már el is utazott Genfből.

EZERNYOLCSZÁZ HALOTT. New Yorkból jelentik: Az amerikai tornadó tegnap megérkezett Floridába, ahol szintén óriási pusztításokat vitt véghez. A vihar a milliósokos telepelt összerombolta. A legújabb hírek szerint a vihar halálos áldozatainak száma eléri az ezernyolcszázát. Portoricóban éhínség lépett fel. Valószínű, hogy a kormány elrendeli az ostromállapotot. Az anyagi kár az eddigi becslések szerint meghaladja a hatvanöt millió dollárt.

Lugoson

ugyanabban az időben jelenik meg a Déli Hírlap, mint

Temesvárott

Felelős kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.

Nyomatott a »HELICON« Bányai Nyomda Részvénytársaságnál Timisoara.